

Učebné štýly

Každý človek sa efektívnejšie naučí vtedy, keď postupuje podľa stratégie svojho učebného štýlu. Učebný štýl je spôsob učenia typický pre jednotlivca a vychádza z jeho kognitívneho štýlu (to ako vnímame svet a spracovávame okolité podnety). Klasifikácie učebných štýlov sú rôzne podľa rôznych autorov.

Podľa H. Gardnera, amerického psychológa, sa v ľudskom mozgu evolučne vyvinuli samostatné, od seba nezávislé systémy rôznych druhov schopností, ktoré nazýva **inteligencia**. Každý človek má všetky druhy inteligencie, ale niektoré (obyčajne 2 - 3) sú viac rozvinuté ako iné (v dôsledku dedičnosti a prostredia). Človek ich používa viac, ako iné druhy inteligencie. Každý druh inteligencie sa dá rozvíjať, zdokonaľovať. Žiaci sa najefektívnejšie učia, ak používajú pri učení tie učebné postupy, ktoré sú typické pre tie druhy inteligencie, ktoré u týchto žiakov dominujú.

Preto možno hovoriť aj o **učebných štýloch podľa prevažujúcich druhov inteligencie**.

Keď spoznáme svoje dominantné učebné štýly, môže nám to uľahčiť učenie. *Zistiť svoj učebný štýl sa dá pomocou dotazníka, ktorý si môžeš prísť vyplniť ku školskej psychologičke a dozvieš sa výsledok.* Žiaci prvého ročníka každoročne, v rámci triednických hodín so školskou psychologičkou, si robia daný dotazník a sú oboznámení s výsledkom.

Lingvistický učebný štýl:

Žiak dobre pracuje so slovom ako takým. S ľahkosťou používa hovorené slovo, má veľkú slovnú zásobu, dobre vysvetľuje svoje myšlienky iným, dokáže presvedčať iných a často vyniká v úlohách alebo aktivitách, ktoré súvisia s umením používať reč. Odporúča sa, aby sa učil hovorením danej látky alebo zvýrazňovaním v texte, poznámkovaním a robením si osnov. Ak si chce lepšie zapamätať učivo je vhodné,

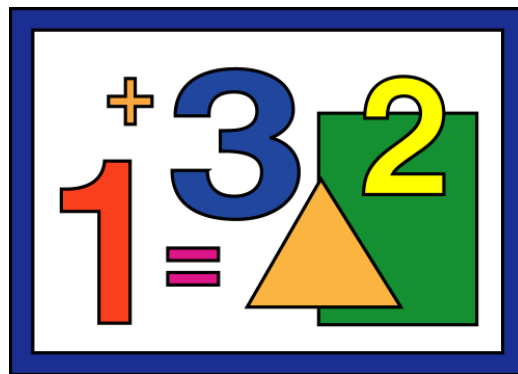
aby si ho prepísal vo forme osnovy či kľúčových slov. Pri zvýrazňovaní fixkou je nutné zvýrazniť podstatné informácie v texte, ale nie celý text lebo sa tým stráca podstata zvýraznenia. Žiak si pamätá dobre to, čo vidí napísané. Žiak je dobrý v zapamätávaní si mien, miest, dátumov

a všedných vecí. Je vhodné dať žiakovi dostatok príležitostí dávať pokyny iným, ako niečo robiť; vysvetľovať iným nové poznatky a názory; vytvárať pojmové mapy; písať listy; riešiť krížovky; vyhľadávať informácie z novin, časopisov, kníh a internetu; písať si denník; čítať a skladať básne; viesť spor, diskutovať. Žiak sa uplatňuje najmä v povolaniach novinár, básnik, spisovateľ.

Logicko-matematický učebný štýl:

Žiaka bavia pokusy, má rád hľadanie riešení a prácu s číslami. Je dobrý v matematike, rozumových úvahách, logike a riešení problémov. Pri učení potrebuje vždy chápať zmysel a podstatu daného učiva, jeho logické súvislosti. Najlepšie sa mu učia logické alebo prírodovedné predmety, ale aj v tých humanitných predmetoch sa dokáže naučiť, len potrebuje logicky porozumieť učivu. Je vhodné, aby si žiak učivo rozdelil klasifikovaním a kategorizovaním, aby lepšie videl logiku učiva. Pre takýchto žiakov sú vhodné aktivity, ako: zisťovať štruktúru objektov, vzťahy medzi javmi; riešiť počtárske úlohy; zostavovať algoritmy, postupy; určovať šance a pravdepodobnosť javov; organizovať a plánovať využitie času; odhadovať množstvo; precvičovať počítanie spamäti a pod. Uplatňuje sa najmä v povolaniach vedec, matematik, programátor.

Priestorový učebný štýl:

Žiak s týmto učebným štýlom sa rád venuje kresleniu, stavaniu, navrhovaniu, snívaniu, pozeraniu obrázkov, sledovaniu filmov či hre a manipulácii s prístrojmi. Dokáže si dobre predstaviť, ako bude nejaký objekt vyzeráť ešte pred tým, ako sa začne vytvárať v materiálnej podobe, predstaviť si ho pri pohľade z rôznych strán a uhlov, má silne vyvinutý zmysel pre farby. Nemáva dobré vyjadrovacie schopnosti, ale vie dobre informácie zachytiť v obrazovej podobe. Žiak sa dobre učí z grafov a tabuliek, a preto pri učení je vhodné, aby si žiak vytváral tabuľky či iné zobrazenie, kde si napíše dané učivo a logicky ho rozčlení. Keď sa žiak učí z viacstranových poznámok v zošite, na pomocný papier si môže nakresliť tabuľku a do nej vpisovať jednotlivé časti učiva. Žiakovi s týmto učebným štýlom sa dobre učí aj predstavovaním si daného textu. Podčiarknuté či zvýraznené slová v učive si žiak vie dobre vybaviť v predstave. Pre žiakov s týmto druhom inteligencie sú vhodné aktivity: zobrazovať rôzne objekty v premietaní; kresliť obrázky z kníh, časopisov a pod.; kresliť technické výkresy; čítať mapy; vytvárať názorné schémy v grafickej podobe; navrhovať modely, nábytok, budovy, záhrady; používať nákresy; pri učení používať trojrozmerné pomôcky - reálie, modely. Uplatňuje sa najmä v povolaniach: konštruktér, architekt, navigátor, sochár, maliar.

Muzikálny učebný štýl:

Žiak má rád spievanie, počúvanie hudby, pospevovanie si či hru na hudobný nástroj. Je dobrý v rozoznávaní tónov, zapamätávaní si tónov či všímaní si rytmov. Muzikálna inteligencia sa aktivizuje vibračnými efektmi a rezonanciou zvukov, hudby a rýmov v mozgu. Hudbu kvalitne vníma, ale práve preto ho hudba alebo hluk dokážu ľahko rozptýliť od učiva a odvieť pozornosť na iné myšlienky. Ak sa chce žiak poriadne naučiť, je potrebné, aby počas učenia nepočúval hudbu ani nepozeral televízor, ani sa neučil v hlučnom prostredí. Niektorí ľudia s týmto učebným štýlom však sú schopní sa dobre naučiť pri počúvaní hudby, ale musí ísť o tlmenú hudbu relaxačného typu a nie o obľúbené a dynamické skladby. Aj tu platí, že treba sledovať, čo na nás platí a najlepšie zaberá.

Telesno-pohybový učebný štýl:

Telesno-kinestetická inteligencia sa aktivizuje pri telesných pohyboch: športe, tanci, potrebe vyjadriť niečo “rečou tela”, v dramatických situáciách. Žiak, u ktorého dominuje tento druh inteligencie býva niekedy považovaný za neposedného, hyperaktívneho, za žiaka s poruchami správania, lebo na učenie používa celé svoje telo. Na školskej stoličke sa cíti ako väzeň, lebo sa potrebuje pohybovať, dotýkať sa vecí, cítiť ich a skúmať ich všetkými zmyslami. Vedia sa dobre naučiť pohyb či tanec. Pri učení sa z kníh a poznámok takíto ľudia nevydržia dlho sedieť a udržať pozornosť, lebo im chýba pohyb. Je pre to dôležité, aby si žiaci robili časté prestávky, počas ktorých budú pohyb vykonávať. Napríklad chôdza po schodoch, urobienie zopár drepov, tanec alebo rôzny iný druh pohybu, pri ktorom nabudú svoju pozornosť. Niektorým pomáha, keď chodia po miestnosti počas toho, ako si opakujú učivo.

Interpersonálny učebný štýl:

Žiaci s týmto štýlom majú zväčša mnoho priateľov, radi vedú rozhovory s ľuďmi a zapájajú sa do diania v skupinách. Sú empatickí a dobrí v chápaní ľudí, vo vedení iných, organizovaní, komunikácii, manipulácii, v urovnávaní konfliktov. Najlepšie sa im učí zdieľaním, porovnávaním, spoluprácou, rozhovormi s inými spolužiakmi. Radi pracujú v skupinách a dobre sa im učí, keď sa o učive môžu rozprávať s inými ľuďmi, kladú si otázky navzájom. Žiak sa doma môže učiť tak, že si učivo rozpráva sám pre seba nahlas a kladie si otázky, ak nemá

spoločnosť spolužiaka. Takíto žiaci sa dobre učia aj na hodinách, ak počúvajú výklad učiteľa a kladú mu otázky, dokážu sa tiež veľa naučiť.

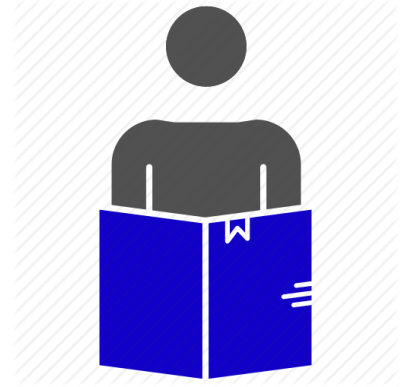
Ľudia s týmto typom inteligencie sa uplatňujú najmä v povolaniach: psychológ, učiteľ, vychovávateľ, predavač, terapeut.

Intrapersonálny učebný štýl:

Žiak, ktorého dominuje intrapersonálny učebný štýl (intrapersonálna inteligencia) rád pracuje (učí sa) sám, dokáže sa naučiť učivo samostatne, samostatne riešiť úlohy, presadzuje vlastné záujmy, zaujíma sa o duchovné a existencionálne problémy. Je dobrý v chápaní seba, zameraní na seba, na svoje pocity, sny, v presadzovaní originálnych cieľov a záujmov. Tento štýl väčšinou prevažuje u mladých ľudí, čo je sčasti spôsobené aj životným štýlom, kedy ľudia začínajú medzi sebou viac komunikovať virtuálne a nie osobným priamym kontaktom.

Odporúča sa im učiť sa samostatnou prácou, mať svoj vlastný priestor a vlastné pracovné tempo. Pri učení sa vo dvojici by sa vzájomne vyrušovali a žiak s týmto štýlom by si nevedel dobre zapamätať danú látku. Je pre nich výhodné učiť sa samostatne, pracovať s textom, učiť sa nahlas.

Ľudia s dominanciou tejto inteligencie sa uplatňujú najmä v povolaniach, ako terapeut, podnikateľ.

Prírodný učebný štýl:

Žiaci tohto učebného štýlu majú radi prírodu, zvieratá a môžu sa zaujímať o ekologické problémy. Je dobrý v botanike, zoológii, ekológii, kategorizovaní a hierarchizovaní vecí a javov. Prírodná inteligencia sa aktivizuje pri pobyte v prírode, styku s rastlinami a zvieratami, potrebe riešiť ekologické problémy. Dobré sa im učí vo vonkajšom prostredí, v záhrade či na balkóne, čo treba využiť, keď to dovoľuje počasie. Pri učení sa učebnej látky treba postupovať tak, že si žiak vytvorí skupiny, podskupiny a rôzne kategórie učiva. Ľahšie sa mu naučia zatriedené informácie, ktoré si zoradí podľa spoločných znakov do rôznych skupín.

Ľudia s dominanciou tejto inteligencie sa uplatňujú najmä v povolaniach ekológ, zoológ, botanik, ochranca prírody, lesník, chovateľ zvierat a pod.

